

Nr 109.

Ankom till riksdagens kansli den 14 april 1939 kl. 11,30 f. m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anställningsförhållandena för biträdande lärare vid folkskolor och lärare vid mindre folkskolor jämte i ämnet väckta motioner.

(2:a avd.)

I en den 24 februari 1939 dagtecknad proposition (nr 100) har Kungl. Maj:t, under åberopande av vid propositionen fogat utdrag av statsrådsprotokollet över ecklesiastikärenden för samma dag, föreslagit riksdagen, att riksdagen måtte förklara sig intet hava att erinra mot att anställningsförhållandena för biträdande lärare vid folkskolor och lärare vid mindre folkskolor regleras i huvudsaklig överensstämmelse med vad departementschefen i nämnda statsrådsprotokoll förordat.

I samband härmed har utskottet till behandling förehåft

dels två likalydande motioner, väckta, den ena inom första kammaren av herrar *D. Norman* och *V. Söderkvist* (I: 34) och den andra inom andra kammaren av herr *L. V. Lindén* (II: 71), vari hemställts, att riksdagen måtte bemyndiga Kungl. Maj:t att efter prövning i varje särskilt fall å ledig lärartjänst vid folkskoleväsendet placera lärare, som med anställning tills vidare innehaft tjänst såsom biträdande lärare vid folkskola, lärare vid mindre folkskola eller lärare vid skyddshem men blivit entledigad på grund av att tjänsten indragits;

dels ock en inom andra kammaren av herrar *G. Nyblom* och *O. A. Wallén* väckt motion (II: 219), vari hemställts, 1:o att vid omorganisation av folkskoleväsendet inom distrikt, där det finns D: 1-skola eller -skolor, dessa under inga omständigheter förvandlas till tredje B-formen; 2:o att vid indragning av mindre folkskola och barnens överflyttning till annan skola denna så vitt möjligt anordnas enligt första B-formen; 3:o att den genom indragningen entledigade lärarinnan vid mindre folkskolan beredes anställning i klasserna 3—4 av nämnda B: 1-form; samt 4:o att, där så icke ske kan, den entledigade lärarinnan vid förflyttning till småskola tillerkännes förmånsrätt till 3—4 klasserna inom detta eller annat distrikt vid uppkommen vakans eller omorganisation.

Kungl. Maj:ts förslag om reglering av anställningsförhållandena för biträdande lärare vid folkskolor och lärare vid mindre folkskolor innebär, att vid folkskoleväsendet från och med den 1 juli 1939 inrättas ordinarie och extra ordinarie befattningar som biträdande lärare och som lärare vid mindre folkskolor med placering i 9 lönegraden, d. v. s. samma lönegrad, vari småskollärarinnorna äro placerade. Liksom för närvarande skulle innehavarna av ifrågavarande tjänster därjämte hava rätt till lönetillägg med ett belopp, motsvarande löneskillnaden inom vederbörande ortsgrupp av den löneklass, de tillhöra, och närmast högre löneklass, att utgå för den tid, läraren uppehåller befattningen i fråga.

Kungl. Maj:ts förslag innebär vidare, att övergångsbestämmelser skulle utfärdas av innehåll, att varje biträdande lärare och lärare vid mindre folkskola, som den 1 juli 1939 under minst två år varit anställd tills vidare å befattningen i fråga och därunder tjänstgjort med nit och skicklighet samt fört en hedrande vandel, skall förordnas som ordinarie utan iakttagande av eljest stadgad ordning, samt därjämte, att lärare av ifrågavarande slag, som nämnda dag icke kan åberopa minst två års klanderfri tjänstgöring å innehavande befattning, skall förordnas till ordinarie, när han visar sig uppfylla nämnda fordran i fråga om tjänstgöringen. Senast den 1 juli 1941 komma sålunda alla ifrågavarande lärare, som den 1 juli 1939 hava anställning tills vidare, att hava beretts ordinarie anställning, utom i de fall, då vederbörandes tjänstgöring icke kunnat vitsordas på förut angivet sätt.

Beträffande ifrågavarande lärares nuvarande anställningsförhållanden gäller i huvudsak följande:

Med biträdande lärare vid folkskola avses vid egentlig folkskola anställd lärare med allenast småskollärarkompetens (folkskolestadgan § 2 mom. 2 och § 23). Sådan biträdande lärare må anställas endast försåvitt det enligt folkskolinspektörens vitsord kan ske utan men för folkskolan (§ 2 mom. 2, tredje stycket).

För att kunna antagas som lärare vid mindre folkskola erfordras likaledes endast småskollärarkompetens (§ 23). Mindre folkskola må upprättas endast undantagsvis, nämligen då någon del av ett skoldistrikt har så avskilt läge, att dithörande barn ej lämpligen kunna hänvisas till folkskola, belägen i annan del av distriktet, och därjämte antalet skolpliktiga barn är så litet, att särskild folkskola för dem ej skäligen kan upprättas (§ 3).

Gemensamt för båda ifrågavarande slag av lärartjänster — liksom även för ordinarie lärartjänster — gäller, att nya sådana i regel icke må inrättas utan Kungl. Maj:ts tillstånd (§ 2 mom. 3).

Biträdande lärare vid folkskola och lärare vid mindre folkskola anställas antingen *tills vidare* med ömsesidig rätt till minst fyra månaders uppsägning eller *på viss tid*; det senare bör ske i det fall, att växling i lärjungantalet, förestående omorganisation av distriktets skolväsen eller annan anledning gör sådant erforderligt. För tillsättning av tjänster, då anställningen skall gälla tills vidare, gälla samma bestämmelser som beträffande

ordinarie lärartjänster, dock med den skillnaden, att det är skolrådet, respektive folkskolestyrelsen, som är beslutande organ i stället för kyrkostämman eller vederbörande fullmäktige (§ 24 mom. 1 och 2).

Ifrågavarande lärares anställningsförhållanden äro sålunda för närvarande, att döma av de nu anförda bestämmelserna, relativt lösliga. Efterhand hava emellertid tillkommit ett antal bestämmelser, avsedda att i görigaste mån tillförsäkra nämnda lärare visst skydd mot ett godtyckligt begagnande av uppsägningsmöjligheten samt mot följderna av en uppsägning, som varit motiverad av skolorganisatoriska skäl. Genom dessa bestämmelser har den rättsliga ställningen för ifrågavarande lärare blivit väsentligt förbättrad.

Visserligen är stadgat, att skolråd må kunna entlediga lärare, vilkens befattning genom en i behörig ordning godkänd omorganisation av skolväsendet skall förändras till folkskollärary- eller småskollärarytjänst eller oindragas. Ifrågavarande lärare hava emellertid erhållit ökade möjligheter att vid sådan förändring av skolväsendet, varigenom av dem innehavd tjänst kommer att indragas, övergå till annan befattning vid distriktets skolor. Sålunda föreskrives i § 33 mom. 3, att lärare, som tjänstgjort sammanlagt minst två år inom distriktet, vid tjänstens indragning på grund av skolväsendets omorganisation skall förordnas till innehavare av annan inom distriktet befintlig ledig lärartjänst vid småskola eller mindre folkskola eller som biträdande lärare vid folkskola med anställning tills vidare. Vidare skall skolrådet (folkskolestyrelsen), då ordinarie lärartjänst vid småskola eller befattning som lärare vid mindre folkskola eller som biträdande lärare vid folkskola med anställning tills vidare blir ledig, taga under omprövning, huruvida annan tjänst, som innehaves av biträdande lärare vid folkskola eller av lärare vid mindre folkskola, bör ersättas med folkskollärarytjänst eller indragas. Finnes så böra ske, skall ifrågavarande lärare förordnas å den lediga tjänsten.

Beträffande ifrågavarande lärares nuvarande löneförhållanden gäller som bekant, att de åtnjuta samma lön som ordinarie lärare vid småskola samt dessutom, så länge de uppehålla vederbörande befattning, ett särskilt lönetillägg med belopp motsvarande, för år räknat, löneskillnaden inom vederbörande ortsgrupp mellan den löneklass, de tillhöra, och närmast högre löneklass.

I detta sammanhang må erinras, att riksdagen alltsedan år 1934 varje år beviljat understöd åt biträdande lärare och lärare vid mindre folkskolor, vilka på grund av folkskoleväsendets omorganisation förlorat sin anställning. Dylika understöd hava för budgetåren 1934/38 beviljats 21 lärare, av vilka 18 erhållit årligt understöd, varierande mellan 600 kronor och 1,500 kronor, och tre tilldelats engångsunderstöd med lägst 1,500 kronor och högst 2,178 kronor.

Kungl. Maj:ts förslag, för vilket ovan redogjorts, bygger på av skolöverstyrelsen framlagt förslag, varöver utlåtanden avgivits av statskontoret

och undervisningsväsendets lönenämnd, vilken sistnämnda myndighet tillstyrkt förslaget i princip.

Skolöverstyrelsen har framhållit, att därest ifrågavarande lärare skulle komma i åtnjutande av en fullt tryggad rättslig ställning, syntes den enda verkligt effektiva åtgärden vara, att de erhöles ordinarie anställning. Frågan bleve då, om en dylik åtgärd kunde vidtagas, utan att skolans intressen därigenom trädde för nära. Då åtgärden tidigare varit på tal, bland annat vid 1929 års riksdag, hade som huvudskäl mot en dylik anordning bland annat anförts, att densamma skulle komma att inverka hindrande och fördröjande på sådana önskvärda förbättringar i skolväsendets organisation, som eljest kunde vinnas genom en fortgående förändring av de mindre folkskolorna till folkskolor och de biträdande lärarnas ersättande med folkskollärare. Efter nämnda tid hade emellertid inträtt vissa ändrade förhållande i här berörda avseenden.

Överstyrelsen erinrade om att antalet biträdande lärare och lärare vid mindre folkskolor under en följd av år starkt minskats. Sålunda hade från år 1915 till år 1937 antalet biträdande lärare minskat från 1,131 till 454 och antalet lärare vid mindre folkskolor från 2,720 till 1,653. Minskningen hade varit särskilt utpräglad från år 1925. På grund av alltjämt fortgående förändringar inom skolväsendet, som hade indragning av tjänster av ifrågavarande slag till följd, kunde med stor sannolikhet förutses, att dessa tjänsters antal komme att ytterligare minskas. Utvecklingen torde leda därhän, att biträdande lärare ersattes av lärare med folkskolekompetens och att mindre folkskolor i stor utsträckning antingen indroges eller förändrades till folkskolor. Den numera stadgade skyldigheten för lärare vid folk- och småskolor att i vissa fall underkasta sig förflyttning från ett skoldistrikt till ett annat möjliggjorde en fortsatt dylik utveckling, även om ifrågavarande lärare bereddes ordinarie anställning. Under sådana förhållanden syntes de skäl, som tidigare anförts mot att ifrågavarande lärare erhöles ordinarie anställning, icke längre äga giltighet. Några skolorganisatoriska svårigheter syntes nämligen icke uppkomma därigenom.

Överstyrelsen förordade, att samtliga biträdande lärare vid folkskolor och lärare vid mindre folkskolor med anställning tills vidare skulle erhålla ordinarie anställning utan krav på viss tjänstegöringstid. Där lärare vid mindre folkskolor och biträdande lärare vore anställda på viss tid, utan att vara vikarier, borde givetvis tjänster av detta slag förändras till extra ordinarie.

Statskontoret har uttalat, att anledningen till att ifrågavarande lärargrupper icke kommit i åtnjutande av en mera tryggad anställningsform syntes hava varit, att de skolformer, varom här vore fråga, icke ansetts motsvara de krav, som numera ställdes på folkundervisningen. Det syntes mindre lämpligt att giva här avsedda skolformer karaktären av ett fast led i systemet. Häremot kunde visserligen anföras, att lärarna efter lönereglernas genomförande blivit skyldiga att underkasta sig förflyttning till annan lärartjänst inom undervisningsväsendet. Med hänsyn till de väsentliga förbättringar i olika avseenden, som numera kommit här avsedda lärare till del, kunde statskontoret dock knappast finna tillräckliga skäl föreligga att för närvarande vidtaga ytterligare åtgärder i föreslagen riktning. I varje fall syntes ordinarie anställning endast böra beredas lärare, som viss längre tid innehaft tjänst, varom vore fråga.

Departementschefen har för egen del anfört bland annat:

Då frågan om anställningsförhållandena för biträdande lärare vid folkskola och lärare vid mindre folkskola tidigare dryftats, hade utgångspunkten för dess bedömande varit den, att åtgärder icke borde vidtagas, som kunde försvåra skolväsendets utveckling och förbättring. Därav hade ansetts följa, att ifrågavarande lärare icke lämpligen borde erhålla ordinarie anställning, enär en sådan åtgärd skulle kunna förhindra eller fördröja sådana önskvärda organisatoriska förbättringar inom folkskoleväsendet, som kunde ernås genom avveckling av de mindre folkskolorna och genom att ersätta de biträdande lärarna med folkskollärare. De bestämmelser, som efter hand meddelats i syfte att stärka nämnda lärares rättsliga ställning, hade därför icke så mycket inriktats på att förbättra själva anställningsförhållandena som fastmer på att motverka de ur lärarnas synpunkt oförmånliga följderna av den nuvarande uppsägningsrätten.

Såsom skolöverstyrelsen framhållit, vore efter genomförandet av den av 1937 års riksdag beslutade löneregleringen för folk- och småskollärare möjligheterna att förbättra skolorganisationen genom indragning av överflödiga lärartjänster numera större än tidigare varit fallet. På grund av bestämmelserna i 12 § avlöningsreglementet för lärare vid folk- och småskolor och kungörelsen nr 34/1938 med vissa bestämmelser angående förflyttning av sådana lärare vore det sålunda möjligt att förflytta såväl ordinarie folk- och småskollärare som ock biträdande lärare och lärare vid mindre folkskolor till annan befattning inom undervisningsväsendet, jämväl med övergång till annat skoldistrikt, så snart sådant erfordrades för indragning av övertalig lärartjänst eller då eljest med hänsyn till undervisningsväsendets bästa synnerliga skäl därtill vore. Med hänsyn till berörda bestämmelser syntes några befogade invändningar icke längre kunna riktas mot förslaget att öppna möjlighet för biträdande lärare vid folkskolor och lärare vid mindre folkskolor att erhålla ordinarie anställning. Vad av statskontoret yttrats gäve departementschefen anledning framhålla, att ett bifall till nämnda förslag givetvis icke innebure ett ståndpunktstagande i frågan om de avsedda skolornas värde och fortbestånd inom skolorganisationen utan endast en fastare reglering av anställningsförhållandena för befattningshavare, vilkas utbildning gjorde dem lämpade jämväl för ett stort antal andra befattningar inom folkskoleväsendet och som vid förefallande behov kunde överflyttas till sådana befattningar. Departementschefen erinrade i detta sammanhang om bestämmelsen i § 19 mom. 1 folkskolestadgan, att vid uppkommen ledighet å en lärartjänst alltid skulle tagas i övervägande, huruvida tjänsten borde återbesättas, förändras till icke-ordinarie eller indragas; även frågan, huruvida till tjänsten lämpligen borde förflyttas annan lärare inom distriktet skulle därvid komma under omprövning.

Departementschefen vore således beredd att i princip förorda, att inom folkskoleväsendet inrättades ordinarie och extra ordinarie tjänster som biträdande lärare och som lärare vid mindre folkskolor.

Beträffande de föreslagna övergångsanordningarna har departementschefen, såsom av den ovan lämnade redogörelsen framgår, anslutit sig till den principiella uppfattning som hävdats av statskontoret. Beträffande detaljerna överensstämmer förslaget därutinnan i huvudsak med de övergångsanordningar, som vidtogos, då småskollärarinnorna år 1918 bereddes ordinarie anställning.

Departementschefen har till slut erinrat, att hans förslag icke för stats-

verket medförde några ökade kostnader för löner åt ifrågavarande lärare. Däremot syntes icke uteslutet, att utgifterna för ersättning för flyttningskostnad kunde komma att efter hand i någon mån stegras.

Till stöd för det i motionerna I:34 och II:71 gjorda yrkandet har anförts bland annat:

Ehuru statsmakterna genom olika åtgärder starkt framhåvt önskvärdheten av att biträdande lärare och lärare vid mindre folkskolor beredas anställning vid annan skola, om deras tjänster indragas, har det icke kunnat undvikas, att ett flertal sådana lärare genom omorganisation av skolväsendet förlorat sina tjänster och därmed berövats möjligheten att försörja sig. Under en följd av år har också riksdagen årligen funnit sig böra bevilja understöd åt ett antal av angivna skäl entledigade lärare.

Det är emellertid väl bekant, att åskilliga av de lärare, som vid indragning av skola blivit utan anställning, äro fullt tjänstedugliga och befinna sig i sådan ålder, att de länge skulle kunna uppehålla en lärartjänst. Det oaktat föreligga knappast några möjligheter för dem att efter ansökning i vanlig ordning till ledigförklarad befattning erhålla anställning. Så småningom komma de därför i verkligt nödläge och måste tillerkännas understöd i en eller annan form. Det synes oss dock ligga icke blott i de ifrågavarande lärarnas utan även i samhällets intresse, att en sådan utveckling undvikas. Det är därför synnerligen önskvärt, att de ifrågavarande lärarna snarast möjligt beredas ny anställning. Detta torde i regel icke kunna ske på annat sätt än det, som numera tillämpas beträffande ordinarie eller fast anställda lärare, som genom skolväsendets omorganisation bliva obehöfliga vid den skola eller inom det distrikt, där de äro anställda. Genom beslut av Kungl. Maj:t tilldelas sådan lärare anställning inom annat skoldistrikt. De härom gällande bestämmelserna i 12 § avlöningsreglementet för lärare vid folk- och småskolor m. fl. samt i kungörelsen nr 34/1938 med vissa bestämmelser angående förflyttning av lärare vid folk- och småskolor lära dock icke vara tillämpliga beträffande lärare, som på grund av tjänstens indragning entledigats, antingen redan innan Kungl. Maj:t bemyndigades tilldela övertalig lärare annan tjänst, eller också därefter men utan att vederbörande myndigheter uppmärksammat möjligheten att förflytta den entledigade läraren till tjänst inom annat skoldistrikt. Starka skäl tala för att dessa lärare åter beredas anställning vid folkskoleväsendet. Lämpligast torde detta kunna ske på det sättet, att Kungl. Maj:ts befogenhet att till ledig tjänst förflytta övertalig lärare utsträcker till att avse även lärare, som med anställning tills vidare innehaft tjänst såsom biträdande lärare vid folkskola eller såsom lärare vid mindre folkskola men på grund av tjänstens indragning blivit entledigad. Exakt uppgift om hur många lärare det här kan bli va fråga om kan knappast erhållas. Man torde dock med ganska stor säkerhet kunna utgå ifrån att antalet entledigade lärare, som kan komma i fråga till erhållande av anställning på här angivet sätt, icke är särdeles stort. Sannolikt överstiger det icke ett tiotal.

Vad här ovan sagts om vissa biträdande lärare vid folkskolor och lärare vid mindre folkskolor äger i princip tillämpning även beträffande ett fåtal lärare med anställning vid skyddshem, men som efter statens övertagande av skyddshemsväsendet icke kunnat beredas stadigvarande tjänstgöring vid skyddshemmen. Även dessa lärare böra genom Kungl. Maj:ts försorg beredas anställning vid folkskoleväsendet.

Beträffande de skäl, som anförts till stöd för det i motionen II: 219 gjorda yrkandet, hänvisas till motionen.

Såsom departementschefen erinrat, torde anledningen till att biträdande lärare vid folkskolor och lärare vid mindre folkskolor icke tidigare ansetts kunna beredas ordinarie anställning i huvudsak hava varit den, att man icke genom en dylik anordning velat försvåra möjligheterna för skoldistriktet att vidtaga sådana organisatoriska förbättringar inom folkskoleväsendet, som kunna ernås genom avveckling av de mindre folkskolorna och genom att ersätta biträdande lärarna med folkskollärare. Sedan bestämmelser numera i samband med 1937 års lönereglering för lärare vid folkskoleväsendet utfärdats, som möjliggöra förflyttning av lärare jämväl från ett skoldistrikt till ett annat, så snart sådant erfordras för indragning av övertalig lärartjänst, synas hinder icke längre böra resas mot att bereda ordinarie eller extra ordinarie anställning åt biträdande lärare och lärare vid mindre folkskolor. Utskottet har därför icke funnit anledning till erinran mot att anställningsförhållandena för ifrågakvarande lärare regleras i överensstämmelse med vad departementschefen enligt det föregående förordat. Jämväl de övergångsanordningar, som innefattas i departementschefens förslag, finner utskottet sig kunna biträda.

Sedan anställningsförhållandena för biträdande lärare och lärare vid mindre folkskolor reglerats på sätt utskottet sålunda tillstyrkt, synas dessa lärare bliva helt skyddade mot eventualiteten att entledigas till följd av indragning av överflödiga lärartjänster, något som hittills kunnat inträffa, om än mera undantagsvis. Av nämnda orsak entledigade lärare hava visserligen haft möjlighet att vid tillsättande av lediga lärartjänster konkurrera med andra sökande, men av olika anledningar, bland annat givetvis det under senare år rådande överflödet på lärare med småskollärarkompetens, finnas dock, såsom i motionerna I: 34 och II: 71 påpekats, ett — låt vara relativt ringa — antal dylika lärare, vilka icke haft möjlighet att vinna försörjning på lärarbanan. I nämnda motioner har nu föreslagits bemyndigande för Kungl. Maj:t att efter prövning i varje särskilt fall å ledig lärartjänst vid folkskoleväsendet placera dylik lärare. Därigenom skulle den Kungl. Maj:t tillkommande befogenhet, varom ovan erinrats, att förflytta övertalig, i tjänst varande lärare, vinna en analog tillämpning beträffande lärare, som av skolorganisatoriska skäl redan blivit entledigad.

Utskottet har icke kunnat undgå att finna de av motionärerna anförda synpunkterna förtjänta beaktande. Det synes utskottet vara en naturlig konsekvens av förslaget om beredande av en fullt tryggad rättslig ställning åt biträdande lärare och lärare vid mindre folkskolor, som innehava förordnande tills vidare, att en motsvarande förmån beredes de lärare, som till följd av skolväsendets omorganisation förlorat sin anställning, men som, därest de kvarstått i tjänst, skulle hava blivit delaktiga av näm-

Utskottet.

da rättsskydd. Utskottet utgår ifrån att Kungl. Maj:t upptager vad sålunda anförts till omprövning och utfärdar de föreskrifter i ämnet, som må finnas erforderliga. Därvid torde även böra övervägas, huruvida icke föreskrifter av nämnda slag böra omfatta jämväl lärare vid skyddshemsväsendet, vilka vid statens övertagande av detsamma blivit utan anställning.

Med vad sålunda anförts torde de ovannämnda motionerna I: 34 och II: 71 få anses besvarade.

Det i motionen II: 219 gjorda yrkandet synes hava förestavats huvudsakligen av omtanke om lärarna vid mindre folkskolor, vilka hittills haft en jämförelsevis otrygg rättslig ställning till följd av att de skolformer, vari dessa lärare arbeta, äro särskilt utsatta för organisatoriska förändringar. Tankegången i motionen torde vara den, att särskilda föreskrifter böra meddelas av innehåll, att inom ett skoldistrikt förestående organisatoriska förändringar, som medföra indragning av tjänster såsom lärare vid mindre folkskolor, alltid böra ske i den riktningen, att å ena sidan de högvärdigaste skolformerna främjas — för landsbygdens del främst B 1-skolan — och å andra sidan ifrågavarande lärare tillförsäkras förmånsrätt till anställning i största möjliga utsträckning å folkskolestadiet såsom biträdande lärare.

Genom de åtgärder för beredande av en tryggad rättslig ställning åt lärare vid mindre folkskolor och biträdande lärare vid folkskolor, som utskottet i det föregående förordat, torde de i motionen II: 219 antydda önskemålen om förbättrade anställningsbetingelser för ifrågavarande lärare i huvudsak hava blivit tillgodosedda. Att därutöver, på sätt i motionen avses, tillförsäkra dessa lärare en ställning, som skulle innebära tillskapandet av en helt ny lärarkategori såsom en mellanform mellan folk- och småskollärare, kan utskottet icke förorda. Vid sådant förhållande kvarstå enligt utskottets förmenande inga bärande skäl för att, såsom i förevarande motion föreslagits, binda skoldistriktens handlingsfrihet vid eventuella skolorganisatoriska förändringar genom att uppställa förbud mot förändring av mindre folkskolor till folkskolor av tredje B-formen, vilka senare visserligen kunna betecknas såsom mera tungarbetade än exempelvis B 1-skolor, men å andra sidan mångenstädes i vårt land torde erbjuda den bästa lösningen av skolfrågan inom en viss bygd. Utskottet finner sig förty böra avstyrka bifall till motionen II: 219.

Under återopande av vad sålunda anförts får utskottet hemställa,

- 1) att riksdagen må förklara sig icke hava något att erinra mot att anställningsförhållandena för biträdande lärare vid folkskolor och lärare vid mindre folkskolor regleras i huvudsaklig överensstämmelse med vad departe-

menstschefen i statsrådsprotokollet över ecklesiastikärenden för den 24 februari 1939 förordat;

2) att de ovannämnda, av herrar Norman och Söderkvist samt herr Lindén väckta motionerna (I: 34 och II: 71) må anses besvarade med vad utskottet ovan anfört;

3) att den ovannämnda, av herrar Nyblom och Wallén väckta motionen (II: 219) icke må av riksdagen bifallas.

Stockholm den 14 april 1939.

På statsutskottets vägnar:

ANDERS RÅSTOCK.

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet hava närvarit
från första kammaren: herrar *Gränebo, Olof Olsson, Johansson* i Fredrikslund, *Nilsson* i Malmö, *Oscar Olsson, Asplund, Nilsson* i Landeryd, *Pauli, André, Larsson* i Varberg, *von Heland* och *Bergman*; samt

från andra kammaren: herrar *Råstock, Jansson* i Falun, *Törnkvist, Svensson* i Grönvik, *Danielsson, Persson* i Falla, *Jonsson* i Eskilstuna, *Andersson* i Prästbol, *Närlinge, Ward, Holmdahl* och *Mårtensson*.
